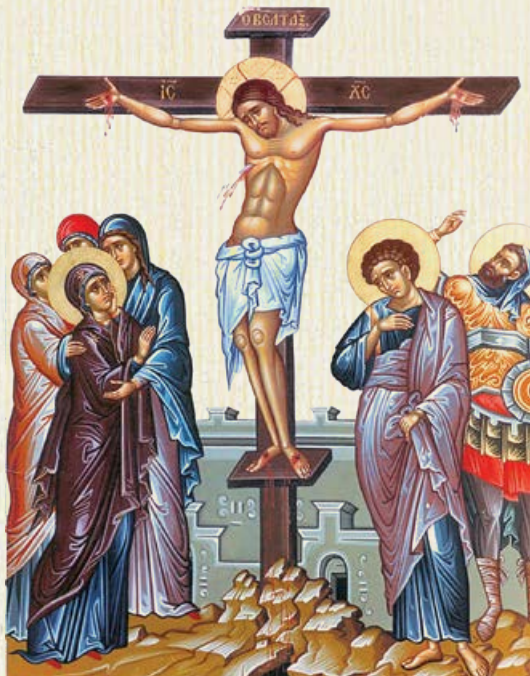

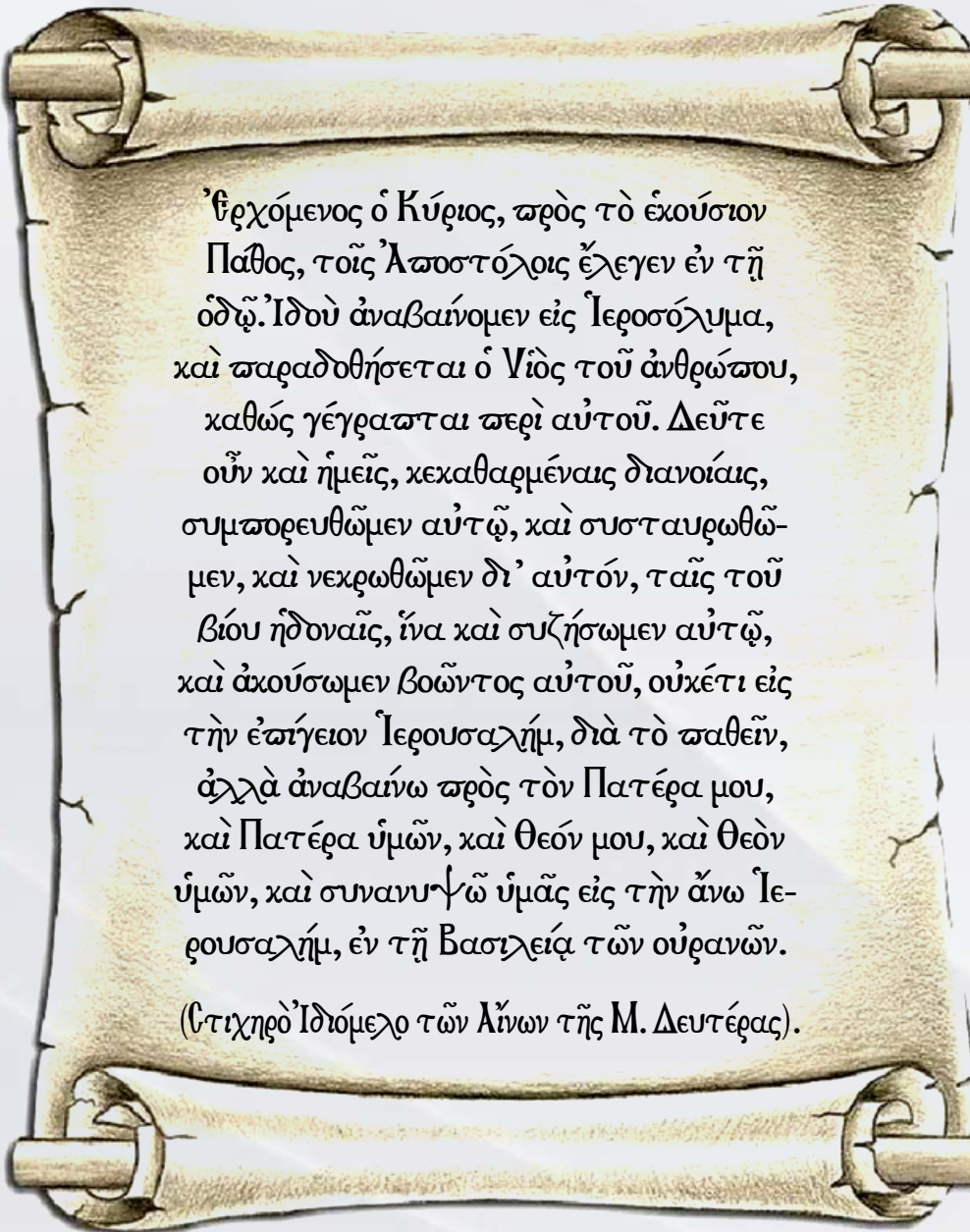
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΙΣΑΜΟΥ & ΣΕΛΙΝΟΥ

ΙΕΡΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΠΛΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
ΚΑΣΤΕΛΛΙΟΥ ΚΙΣΑΜΟΥ

Π Ρ Ο Γ Ρ Α Μ Μ Α

ΙΕΡΩΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΩΝ
ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ 2026

ἔρχόμενος ὁ Κύριος, πρὸς τὸ ἐκούσιον
Παθος, τοῖς Ἀποστόλοις ἔλεγεν ἐν τῇ
ὁδῷ. Ἴδου ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα,
καὶ παραδοθήσεται ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου,
καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ. Δεῦτε
οὖν καὶ ἡμεῖς, κεκαθαρμέναις διανοίαις,
συμπορευθῶμεν αὐτῷ, καὶ συσταυρωθῶ-
μεν, καὶ νεκρωθῶμεν δι' αὐτόν, ταῖς τοῦ
βίου ἡδοναῖς, ἵνα καὶ συζήσωμεν αὐτῷ,
καὶ ἀκούσωμεν βοῶντος αὐτοῦ, οὐκέτι εἰς
τὴν ἐπίγειον Ἱερουσαλήμ, διὰ τὸ παθεῖν,
ἀλλὰ ἀναβαίνω πρὸς τὸν Πατέρα μου,
καὶ Πατέρα ὑμῶν, καὶ Θεὸν μου, καὶ Θεὸν
ὑμῶν, καὶ συνανυψῶ ὑμᾶς εἰς τὴν ἄνω Ἱε-
ρουσαλήμ, ἐν τῇ Βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.

(Ἐπιχρηρὸ Ἰδομέλο τῶν Αἰνῶν τῆς Μ. Δευτέρας).

Π Ρ Ο Γ Ρ Α Μ Μ Α

Κυριακή τῶν Βαΐων (5 Ἀπριλίου 2026)

07:00-10:00 Ὅρθρος - Θεία Λειτουργία.

19:00-21:00 Ἀκολουθία τοῦ Νυμφίου (Ἀρχιερ. Χοροστασία).

«Τόν νυμφῶνα σου βλέπω Σωτήρ μου κεκοσμημένον καί ἔνδυμα οὐκ ἔχω, ἵνα εἰσέλθω ἐν αὐτῷ, λάμπρυνόν μου τήν στολὴν τῆς ψυχῆς, φωτοδότα καί σῶσον με».

Μεγάλη Δευτέρα (6 Ἀπριλίου 2026)

07:00-09:00 Ὑμνος - Ἑσπερινός - Θεία Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων Τιμίων Δώρων (Ἀρχιερ. Χοροστασία).

19:00-21:00 Ἀκολουθία τοῦ Νυμφίου.

«Τὴν ὥραν ψυχὴ τοῦ τέλους ἐννοήσασα καί τὴν ἐκκοπὴν τῆς συκῆς δειλιάσασα, τό δοθέν σοι τάλαντον φιλοπόνως ἔργασαι, ταλαίπωρε, γρηγοροῦσα καί κράζουσα. Μὴ μείνωμεν ἔξω τοῦ νυμφῶνος Χριστοῦ».

Μεγάλη Τρίτη (7 Ἀπριλίου 2026)

07:00-09:00 Ὑμνος - Ἑσπερινός - Θεία Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων Τιμίων Δώρων.

19:00-21:00 Ἀκολουθία τοῦ Νυμφίου.

«Ἡ πόρνη ἐν κλαυθμῷ ἀνεβόα οἰκτίρμον, ἐκμάσουςα θερμῶς τοὺς ἀχράντους σου πόδας, θριξί τῆς κεφαλῆς αὐτῆς, καί ἐκ βάθους στενάζουσα, μὴ ἀπόσῃ με, μηδέ βδελύξῃ Θεέ μου, ἀλλὰ δέξαι με, μετανοοῦσαν καί σῶσον, ὡς μόνος φιλάνθρωπος».

Μεγάλη Τετάρτη (8 Ἀπριλίου 2026)

07:00-09:00 Ὑμνος - Ἑσπερινός - Θεία Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων Τιμίων Δώρων.

17:30-18:30 Ἀκολουθία τοῦ Ἱεροῦ Εὐχελαίου (ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. Ἀμφιλοχίου).

19:00-21:00 Ἀκολουθία Ἱεροῦ Νιπτῆρος (Ἀρχιερ. Χοροστασία).

«Τόν ἄρτον λαβὼν, εἰς χεῖρας ὁ προδότης, κρυφίως αὐτὰς ἐκτείνει καί λαμβάνει, τὴν τιμὴν τοῦ πλάσαντος, ταῖς οἰκείαις χερσὶ τόν ἄνθρωπον, καί ἀδιόρθωτος ἔμεινεν, Ἰούδας ὁ δοῦλος καί δόλιος».

Μεγάλη Πέμπτη (9 Ἀπριλίου 2026)

07:30-10:00 Ἑσπερινός - Θεία Λειτουργία Μεγ. Βασιλείου.

18:30-21.30 Ἀκολουθία τῶν Ἀχράντων Παθῶν τοῦ Κυρίου (Ἀρχιερ. Χοροστασία).

«Σήμερον τοῦ Ναοῦ τό καταπέτασμα, εἰς ἔλεγχον ρήγνυται τῶν παρανόμων, καί τὰς ἰδίας ἀκτῖνας, ὁ ἥλιος κρύπτει, Δεσπότην ὀρῶν σταυρούμενον».

Μεγάλη Παρασκευή (10 Ἀπριλίου 2026)

09:00-11:00 Ἀκολουθία τῶν Μεγάλων Ὁρῶν.

11:00-13:00 Ἑσπερινός τῆς Ἀποκαθλώσεως.

20:00-22:00 Ἀκολουθία τοῦ Ἐπιταφίου (Ἀρχιερ. Χοροστασία).

22:00 Ἑξοδος καί περιφορὰ τοῦ Ἐπιταφίου.

«Σέ τόν ἀναβαλλόμενον τό φῶς, ὥσπερ ἱμάτιον, καθελῶν Ἰωσήφ ἀπό τοῦ ξύλου, σὺν Νικοδήμῳ, καί θεωρήσας νεκρὸν, γυμνόν, ἄταφον, εὐσυμπάθητον θρῆνον ἀναλαβῶν, ὀδυρόμενος ἔλεγεν, Οἶμοι γλυκύτατε Ἰησοῦ! ...».

Μεγάλο Σάββατο (11 Ἀπριλίου 2026)

07:30-10.00 Ἑσπερινός - Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία Μεγ. Βασιλείου.

23:00 Παννυχίδα Ἀναστάσεως.

24:00-02.00 Ὁρθρος - Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία τῆς Ἀναστάσεως.

«Ὁ Ἄγγελος ἐβόα τῇ Κεχαριτωμένῃ, ἀγνή Παρθένε χαῖρε, καί πάλιν ἐρῶ, χαῖρε, ὁ σὸς Υἱὸς ἀνέστη τριήμερος ἐκ τάφου».

Κυριακὴ τοῦ Πάσχα (12 Ἀπριλίου 2026)

11:00 Ἑσπερινός τῆς Ἀγάπης στὸν Ἱερό Ναὸ Μιχαὴλ Ἀρχαγγέλου στὴν πλατεία Τζανακάκη Καστελλίου.

Η Άγια και Μεγάλη Έβδομάδα

Η Έβδομάδα πρὶν τὸ Πάσχα ὀνομάστηκε Μεγάλη ἀπὸ τοὺς πρῶτους Ἰκίολας χριστιανικοὺς αἰῶνες κι αὐτὸ γιατί, ὅπως μᾶς ἐξηγεῖ ὁ Ἅγ. Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, στὴ διάρκειά της συνέβησαν μεγάλα καὶ κοσμοσωτήρια γεγονότα. Κέντρο αὐτῶν τῶν γεγονότων εἶναι βεβαίως τὰ ἅγια καὶ ἄχραντα Πάθη, ἡ θεόσωμη Ταφή καὶ ἡ ἔνδοξη Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου.

Γιὰ τὴ διευκόλυνση τῶν πιστῶν οἱ ἀκολουθίες τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδας τελοῦνται ἀντίστροφα τοῦ κανονικοῦ. Δηλαδή ὁ Ὅρθρος τελεῖται τὸ ἀπόγευμα καὶ ὁ Ἑσπερινὸς τὸ πρωί. Παλαιότερα ὁ Ὅρθρος τελοῦνταν λίγο μετὰ τὰ μεσάνυχτα, ὅμως ἡ ὥρα αὐτὴ δὲν ἦταν κατάλληλη γιὰ τὴν προσέλευση τῶν πιστῶν.

Ἡ ὕμνολογία καὶ τὰ ἁγιογραφικὰ ἀναγνώσματα τῆς Μ. Ἑβδομάδας εἶναι ἰδιαίτερος κατανυκτικὰ καὶ μᾶς βοηθοῦν νὰ κατανοήσουμε καὶ νὰ ζήσουμε κυριολεκτικὰ τὰ Πάθη καὶ τὴν Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου. Λέει χαρακτηριστικὰ ἕνας ὕμνος: *«Ἐρχόμενος ὁ Κύριος πρὸς τὸ ἐκούσιον πάθος... δεῦτε οὖν καὶ ἡμεῖς συμπορευθῶμεν αὐτῷ καὶ συσταυρωθῶμεν... ἵνα καὶ σιγήσωμεν αὐτῷ...»*.

Κυριακὴ τῶν Βαΐων (Πρωί)

Τὴν τελευταία Κυριακὴ τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ἐορτάζουμε τὴ θριαμβευτικὴ εἴσοδο τοῦ Κυρίου στὰ Ἱεροσόλυμα, κατὰ τὴν ὁποία ὁ λαὸς ἐκπληκτος ἀπὸ τὸ θαῦμα τῆς ἀνάστασης τοῦ Λαζάρου πού εἶχε προηγηθεῖ ὑποδέχτηκε τὸν Χριστὸ κρατῶντας κλαδιά φοινίκων καὶ βαγιά. Σὲ ἀνάμνηση ἐκείνης τῆς ὑποδοχῆς κρατᾶμε κι ἐμεῖς αὐτὴ τὴ μέρα κλαδιά δάφνης καὶ βαγιά, ὑποδεχόμενοι τὸν Κύριο ὄχι σάν ἕνα θριαμβευτὴ, κοσμικὸ βασιλιά, ὅπως τὸν φαντάζονταν οἱ Ἰουδαῖοι, ἀλλὰ σάν αἰώνιο καὶ πνευματικὸ βασιλιά. Ἡ εἴσοδος, ὅμως, τοῦ Κυρίου στὰ Ἱεροσόλυμα ἦταν καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς πορείας Του πρὸς τὸ Πάθος.

Ἦδη οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι εἶχαν ἀποφασίσει τὴ θανάτωσή Του καὶ ὁ Ἰούδας τὴν προδοσία. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ Κυριακὴ τῶν Βαΐων εἶναι ταυτόχρονα καὶ ἡ ἔναρξη τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδας. Αὐτὸ εἶναι ἐμφανεστερο στὸν Ἑσπερινὸ ὅπου ἡ Ἐκκλησία σιολίζεται πένθιμα, οἱ ἱερεῖς φοροῦν σκουρόχρωμα ἄμφια, ἐνδεικτικὰ πένθους, μπροστὰ στὴν Ὠραία Πύλη το-

ποθειῖται ἡ εἰκόνα τοῦ Νυμφίου, σπὴν ὁποία ὁ Χριστὸς φέρει ἀκάνθινο στεφάνι.

Μεγάλη Δευτέρα (Ἑσπέρας Κυριακῆς τῶν Βαΐων)

Ἡ Μεγάλη Δευτέρα εἶναι ἀφιερωμένη σὴν μνήμη τοῦ Ἁγ. Ἰωσήφ τοῦ Παγκάλου, (πολύ καλοῦ) γιοῦ τοῦ πατριάρχου Ἰακώβ. Τὰ ἀδελφία τοῦ Ἰωσήφ τὸν φθονοῦσαν, γι' αὐτὸ τὸν ἔριξαν μέσα σ' ἓνα λάκκο καὶ κατόπιν τὸν πούλησαν σὲ Αἰγυπτίους ἐμπόρους. Ὑπέφερε πολλά, ὅμως σὸ τέλος δοξάστηκε κι ἔγινε ἄρχοντας τῆς Αἰγύπτου. Ὁ Ἰωσήφ θεωρεῖται τύπος τοῦ Χριστοῦ γιὰ τὰ παθήματα, τὴν ἀρετὴν, τὴν πραότητα καὶ τὴν ἀνεξικακία του. Καὶ ὁ Κύριος φθονήθηκε ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς, τοὺς Γραμματεῖς καὶ τοὺς Φαρισαίους καὶ ἀφοῦ ὑπέφερε πολλά γιὰ τὴ σωτηρία μας, δοξάστηκε μὲ τὴν Ἀνάστασή Του.

Ἐπίσης τὴ Μεγάλη Δευτέρα τελεῖται ἡ ἀνάμνηση τῆς ξηρανθείσης συκῆς. Σύμφωνα μὲ τὴν εὐαγγελικὴ διήγηση τὸ θαῦμα αὐτὸ ἔγινε τὴν ἐπομένη τῆς εἰσόδου τοῦ Κυρίου στὰ Ἱεροσόλυμα. Ὁ Χριστὸς, βλέποντας σὸ δρόμο μιὰ συκιά, πῆγε κοντὰ της, ἀλλὰ δὲ βρῆκε καρπούς παρά μόνο φύλλα καὶ τῆς λέει: *«Ποτέ πιά μὴν ξαναβγάλεις καρπό!»*. Κι ἀμέσως ἡ συκιά ξεράθηκε. Ἐκείνη ἡ ἄκαρπη συκιά συμβόλιζε τὴ συναγωγή τῶν Ἰουδαίων πού δὲν εἶχε νὰ παρουσιάσει πνευματικούς καρπούς καὶ γι' αὐτὸ καταδικάστηκε ἀπὸ τὸν Κύριο. Συμβόλιζε ἀκόμα καὶ κάθε ἄνθρωπο πού δὲν ἔχει πνευματικὴ καρποφορία. Τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Ὁρθρου τῆς Μεγάλης Δευτέρας ἀφηγεῖται ὄχι μόνο τὸ ἐπίσῳδιο τῆς συκῆς, ἀλλὰ καὶ τίς παραβολές τῶν δύο γιῶν (Ματθ. 21, 28-32) καὶ τῶν κακῶν γεωργῶν (Ματθ. 21, 33-46) μέσῳ τῶν ὁποίων ὁ Κύριος προεῖπε τὴν ἀπόρριψή Του ἀπὸ τὸν Ἰσραηλιτικὸ λαό. Οἱ παραβολές αὐτές ἐλέχθησαν τὴν ἡμέρα μετὰ τὴν Κυριακὴ τῶν Βαΐων καὶ γι' αὐτὸ ἡ Ἐκκλησία ὄρισε νὰ διαβάζονται τὴν Μεγάλη Δευτέρα.

Μεγάλη Τρίτη (Ἑσπέρας Μεγάλης Δευτέρας)

Ἡ Μεγάλη Τρίτη εἶναι ἀφιερωμένη σπὴν παραβολὴ τῶν δέκα παρθένων (Ματθ. 25, 1-13). Ὅμως οἱ ὕμνοι τῆς ἡμέρας ἀναφέρονται καὶ σπὴν παραβολὴ τῶν ταλάντων (Ματθ. 25, 14-30), καθὼς καὶ σπὴ μέλλουσα κρίση (Ματθ. 25, 31-46). Οἱ τρεῖς αὐτές παραβολές ἀποτελοῦν μέρος

μιᾶς μεγάλης διδασκαλίας πού ἔκανε ὁ Χριστός κατ' ἴδιαν στοὺς μαθητές Του σὸ Ὅρος τῶν Ἐλαιῶν λίγες μέρες πρὶν ἀπὸ τὸ Πάθος Του. Σ' αὐτὴ τὴν ὁμιλία περιλαμβάνονται σπουδαῖες καὶ βαρυσήμαντες προβλέψεις γιὰ τὴν καταστροφή τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ τῆ συντέλεια τοῦ κόσμου. Ὁ Κύριος τόνισε ἀκόμα πὼς πρέπει νὰ εἴμαστε πάντα ἕτοιμοι νὰ Τὸν ὑποδεχοῦμε γιατί θά ἔρθει σέ ἄγνωστο χρόνο. Ἔτσι, λοιπόν, συμπεραίνουμε πὼς τὸ γενικότερο θέμα τῆς Μεγάλης Τρίτης εἶναι ἡ μέλλουσα κρίση. Σύμφωνα μέ τὸ ἀρχαῖο τυπικὸ τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων ὁλόκληρη αὐτὴ ἡ ὁμιλία τοῦ Κυρίου διαβαζόταν ἀπὸ τὸν Πατριάρχη τὴν Μεγάλῃ Τρίτῃ σὸ Ὅρος τῶν Ἐλαιῶν, ἐκεῖ ὅπου εἰπώθηκε ἀπὸ τὸν Κύριο. Σήμερα διαβάζεται σέ δύο τμήματα, σὶς Προηγουσμένες Θεῖες Λειτουργίες τῆς Μεγάλης Δευτέρας καὶ τῆς Μεγάλης Τρίτης. Ἀπὸ τὴν παραβολὴ τῶν δέκα παρθένων εἶναι ἐμπνευσμένο τὸ τροπάριο «*Ἰδοὺ ὁ Νυμφίος ἔρχεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός...*», καὶ τὸ ἐξαποστειλᾶριο «*Τὸν νυμφῶνα σου βλέπω...*».

Ἀπὸ τὰ δύο αὐτὰ τροπάρια, πού ψάλλονται στοὺς ὄρθρους τῶν τριῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδας, ἔλαβαν οἱ ἀκολουθίες αὐτές καὶ τὸ ὄνομα «*Ἀκολουθία τοῦ Νυμφίου*» ἢ «*Ἀκολουθία τοῦ Νυμφῶνος*».

Μεγάλῃ Τετάρτῃ (Ἑσπέρας Μεγάλῃς Τρίτης)

Τὸ συναξάρι τῆς Μεγάλῃς Τετάρτης ἀναφέρει ὡς θέμα τὴν ἄλειτουργία τοῦ Κυρίου μέ μύρο ἀπὸ μία γυναῖκα πόρνη, γεγονός πού συνέβη λίγο πρὶν ἀπὸ τὸ Πάθος Του. Ἡ ὑμνογραφικὴ παράδοση συγκρίνει τὴν μετάνοια τῆς πόρνης μέ τὸ φοβερό ὀλίστημα τοῦ Ἰούδα καὶ παραλληλίζει τίς δύο ψυχικὲς καταστάσεις. Ἡ πόρνη ἐλευθερώνεται ἀπὸ τὴν ἁμαρτία καὶ μετανοεῖ, ἐνῶ ὁ Ἰούδας αἰχμαλωτίζεται ἀπὸ τὴ φιλαργυρία καὶ ἀποχωρίζεται ἀπ' τὸ Θεό. Ἰδιαίτερα συγκινητικὸ εἶναι τὸ γνωστὸ «*Τροπᾶριον τῆς Κασσιανῆς*» (γραμμμένο ἀπὸ τὴ μοναχὴ Κασσιανή), πού ἐκφράζει τὴ θερμὴ μετάνοια καὶ ἐξομολόγηση τῆς ἁμαρτωλῆς γυναίκος «*Κύριε, ἡ ἐν πολλαῖς ἁμαρτίαις περιπεσοῦσα γυνή...*».

Τὴ Μεγάλῃ Τετάρτῃ ἡ ὑμνολογία φέρνει σὴ μνήμη μας καὶ τὴ σύγκληση τοῦ Συνεδρίου, δηλ. τοῦ ἀνώτατου δικαστηρίου τῶν Ἰουδαίων, τὸ ὁποῖο καὶ ἀποφάσισε τὴ σύλληψη καὶ τὴν καταδίκη τοῦ Κυρίου. Οἱ ὕμνοι τῆς Μεγάλῃς Τετάρτης ἀναφέρονται ἐπίσης στὴν ἀπόφαση τοῦ Ἰούδα νὰ παραδώσει τὸν Κύριο καὶ στὴ συμφωνία του μέ τοὺς ἀρχιερεῖς.

Μεγάλη Πέμπτη (Έσπéρας Μεγάλης Τετάρτης)

Τά γεγονότα τῆς Μεγάλης Πέμπτης εἶναι κατά σειρά τὰ ἐξῆς:
Ὁ Ἱερός Νιπήρ, δηλ. τό πλύσιμο τῶν ποδιῶν τῶν Ἀποστόλων ἀπό τόν ἴδιο τόν Κύριο.

Ὁ Μυστικός Δεῖπνος, δηλ. ἡ παράδοση τοῦ μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας ἀπό τό Χριστό.

Ἡ «*ὑπερφυῆς προσευχή*», δηλ. ἡ ἀγωνιώδης προσευχή τοῦ Κυρίου στή Γεθσημανή πρίν τή σύλληψή Του.

Ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα, δηλ. ἡ παράδοση τοῦ Κυρίου στούς Ἰουδαίους μέ φίλημα.

Μεγάλη Παρασκευή (Έσπéρας Μεγάλης Πέμπτης)

Εἶναι ἀναμφίβολα ἡ ἱερότερη ἡμέρα τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδας κι αὐτό γιατί ἐπιτελοῦμε ἀνάμνηση τῆς Σταύρωσης τοῦ Κυρίου. Ἡ ἀκολουθία τῶν Ἁγίων καί Ἀχράντων Παθῶν τοῦ Κυρίου, ὅπως ὀνομάζεται, μᾶς φέρνει στή μνήμη ὅσα ὑπέμεινε γιά χάρη μας ὁ Κύριος: *«τούς ἐμπυσμους, τά ραπίσματα, τά κολαφίσματα, τās ὕβρεις, τούς γέλωτας, τήν πορφυράν χλαῖναν, τόν κάλαμον, τόν σπόγγον, τό ὄξος, τούς ἥλους, τήν λόγχην καί πρό πάντων τόν σταυρόν καί τόν θάνατον».*

Γίνεται ἐπίσης μνεία τοῦ εὐγνώμονα λησιτῆ, πού ἔλαβε συγχώρηση ἀπό τόν Κύριο καί μέ τή μετάνοιά του *«πρῶτος παραδείσου πύλας ἀνοίξας εἰσῆλθεν».*

Ἡ ἀκολουθία τῶν Ἁγίων Παθῶν ἄρχιζε ἀπό τό ἀπόγευμα τῆς Μεγάλης Πέμπτης καί διαρκοῦσε ὅλη τή νύχτα, γιατί καί ἡ σύλληψη, ἡ δίκη καί οἱ ἐμπαιγμοί τοῦ Κυρίου ἔγιναν κατά τή νύχτα αὐτή. Τό ἰδιαίτερο χαρακτηριστικό τῆς ἀκολουθίας εἶναι ἡ ἀνάγνωση 12 Εὐαγγελίων. Ἀπό αὐτά, τό πρῶτο (τό Εὐαγγέλιο τῆς Διαθήκης) περιλαμβάνει τίς ὑποθήκες τοῦ Χριστοῦ πρὸς τούς μαθητές καί τήν ἀρχιερατική προσευχή Του. Τά ὑπόλοιπα Εὐαγγέλια ἐξιστοροῦν τή σύλληψη, τή δίκη, τὰ πάθη, τό σταυρικό θάνατο, τήν ταφή τοῦ Κυρίου καθὼς καί τήν ἀσφάλιση τοῦ τάφου μέ τή βοήθεια τῆς κουστωδίας. Μετά τήν ἀνάγνωση τοῦ πέμπτου Εὐαγγελίου γίνεται ἡ ἐξοδος τοῦ Σταυροῦ, ἡ λιπάνευση τοῦ Ἑσταυρωμένου, ἡ τοποθέτησή Του στό μέσο

τοῦ Ναοῦ, καθώς ὁ χορός ψάλλει ἀργά καί κατανυκτικά τό τροπάριο «*Σήμερον κρεμᾶται ἐπὶ ξύλου...*».

Μέγα Σάββατο (Ἑσπέρας Μεγάλης Παρασκευῆς)

Τὴν ἡμέρα αὐτὴ ἐορτάζουμε «*τὴν θεόσωμον ταφὴν καὶ τὴν εἰς ἄδου κάθοδον*» τοῦ Κυρίου. Ἡ ταφή βέβαια ἐγίνε τό ἀπόγευμα τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς. Ὅμως ἡ Ἐκκλησία ἔκρινε ὀρθό νά ἀφιερῶσει ἰδιαίτερη μέρα γιὰ τό μυστηριῶδες αὐτό γεγονός. Ὁ Χριστός ἀναπαύεται μέσα στόν τάφο, ὅπως «ἀναπαύθηκε», ὅταν πρωτοδημιούργησε τόν κόσμο τὴν ἕβδομη ἡμέρα. Ὅμως ἀναπαύεται ὡς Θεάνθρωπος. Τό πανάχραντο σῶμα Του θάπεται στόν τάφο, ἀλλὰ πνευματικά ὁ ἴδιος μεταβαίνει στόν Ἄδην καί συνεχίζει τό σωτηριῶδες ἔργο του.

Καλεῖ κοντά Του ὅλους τούς δικαίους τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἀπό τόν Ἄδām καὶ τὴν Εὐά μέχρι τούς ἔσχατους ἀνθρώπους τοῦ Θεοῦ, ὥστε νά μὴν λείπει κανεὶς ἀπό τό παγκόσμιο προσκλητήριό τῆς σωτηρίας, πού εἶναι τελικά μιὰ ἀναδημιουργία τοῦ κόσμου καὶ ὀλοκλήρωση τῆς ἀνθρωπότητας. Ἡ κάθοδος αὐτὴ ἦταν τό τελειωτικό χτύπημα κατὰ τοῦ θανάτου. Γι' αὐτό φέλνουμε χαρακτηριστικά: «*Ὅτε κατῆλθες πρὸς τὸν θάνατον, ἡ ζωὴ ἡ ἀθάνατος, τότε τὸν ἄδην ἐνέκρωσας τῇ ἀστραπῇ τῆς θεότητος...*».

Στὴ βυζαντινὴ εἰκονογραφία ὁ Κύριος παρουσιάζεται κατερχόμενος στόν Ἄδην μέ δόξα κρατῶντας τόν τίμιό Σταυρό Του. Συντρίβει τίς πύλες τοῦ Ἄδην καὶ ἀνασύρει ἀπὸ ἐκεῖ τόν Ἄδām, τὴν Εὐά, τόν Ἄβελ, τούς Πατριάρχες, τούς προφῆτες καὶ ὅλους τούς δικαίους τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

Στόν Ὅρθρο τοῦ Μεγάλου Σαββάτου ψάλλονται τὰ Ἐγκώμια, δηλ. σύντομα τροπάρια πού ἐξιστοροῦν τὰ Πάθη τοῦ Κυρίου, ἐξυμνοῦν τὴν ταφή Του καὶ διασαλπίζουν τὴ νίκη Του κατὰ τοῦ θανάτου.

Πρὸς τό τέλος τοῦ Ὅρθρου γίνεται καὶ περιφορά τοῦ Ἐπιταφίου γύρω ἀπὸ τούς δρόμους τῆς ἐνορίας.

Ὁ Ἑσπερινὸς τοῦ Μεγάλου Σαββάτου πού τελεῖται τό **πρωί** μαζί μέ τὴ Θεία Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου εἶναι ἐξ ὀλοκλήρου ἀναστάσιμος.

Εἶναι ὁ Ἑσπερινὸς τοῦ Πάσχα. Ψάλλονται ὕμνοι ἀναστάσιμοι, διαβάζεται ἡ προφητεία τοῦ Ἰωνᾶ τοῦ ὁποίου τό πάθημα προτύπωνε τὴν Ταφή καὶ τὴν Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου. Μετὰ ἀπὸ λίγο ἀντηχεῖ σάν νικητήρια ἰαχὴ

ὁ ψαλμός: «*Ἀνάστα ὁ Θεός, κρίνον τὴν γῆν, ὅτι σύ κατακληρονομήσεις ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι*».

Ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλῃ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα (Ἑσπέρας Μεγάλου Σαββάτου)

Τὸ Πάσχα ἦταν ἀρχαιότατη ἰουδαϊκὴ γιορτὴ πού τελοῦνταν τὴ νύκτα τῆς 14ης πρὸς τὴ 15η τοῦ μηνὸς Νισᾶν. Οἱ Ἰουδαῖοι γιόρταζαν τὴν ἀπελευθέρωσή τους ἀπὸ τὴν δουλεία τῶν Αἰγυπτίων μετὰ τὴ σφαγὴ τῶν πρωτότοκων παιδιῶν τῶν Αἰγυπτίων, ἀπ' τὴν ὁποία διέφυγαν τὰ δικά τους πρωτότοκα χάριν στοῦ αἵματος τοῦ ἀμνοῦ μέ τὸ ὁποῖο ἄλειψαν τὶς πόρτες τῶν σπιτιῶν τους. Ἡ λέξη πάσχα (= διάβαση) ὑπενθυμίζει τὴ θαυμαστὴ διάβαση τῆς Ἐρυθρᾶς θάλασσας ἀπὸ τοὺς Ἰσραηλῖτες καὶ γενικότερα τὴ διάβασή τους ἀπὸ τὴ δουλεία στὴν ἐλευθερία. Ὅμως τὰ γεγονότα ἐκεῖνα ἦταν συμβολικὰ καὶ προφητικὰ. Τὸ ἰουδαϊκὸ Πάσχα ἦταν τύπος τοῦ χριστιανικοῦ. Ὁ πασχάλιος ἀμνὸς τῶν Ἰουδαίων ἦταν σύμβολο καὶ τύπος τοῦ ἀληθινοῦ πασχάλιου ἀμνοῦ, τοῦ Χριστοῦ, πού θυσιάστηκε γιὰ μᾶς καὶ μέ τὸ αἷμα Του ἐξαγόρασε τὴν ἐλευθερίαν μας ἀπὸ τὴν δουλείαν τῆς ἁμαρτίας. Κατὰ θεῖαν οἰκονομίαν ἡ θυσία τοῦ Κυρίου συνέπεσε μέ τὸ ἰουδαϊκὸ πάσχα, πού ἐκεῖνο τὸ ἔτος ἔτυχε νὰ εἶναι Σάββατο. Ὁ Κύριος σταυρώθηκε καὶ πέθανε τὴν Παρασκευῇ, τὸ βράδυ ὅπου οἱ Ἰουδαῖοι ἔτρωγαν τὸν πασχάλιον ἀμνὸν καὶ ἀναστήθηκε μετὰ τὸ Σάββατο, δηλ. τὴν πρώτην μέραν τῆς ἐβδομάδας, ἡ ὁποία γι' αὐτὸ τὸ λόγο ὀνομάστηκε Κυριακῇ.

Ἡ πασχαλινὴ ἀκολουθία εἶναι ἰδιαίτερος λαμπρῆ. Ξεκινᾷ στίς 12:00 τὰ μεσάνυχτα τοῦ Μεγάλου Σαββάτου μέ τὸν Ὅρθρον καὶ συνεχίζει μέ τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα τελεῖται ὁ Ἑσπερινὸς τῆς Ἀγάπης. Κατὰ τὴ διάρκειάν του διαβάζεται ἡ εὐαγγελικὴ περικοπὴ πού ἐξιστορεῖ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Κυρίου στοὺς δώδεκα μαθητὲς τὴν ἡμέραν τῆς Ἀναστάσεώς Του. Τὸ Εὐαγγέλιον αὐτὸ διαβάζεται σέ ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερες γλῶσσες γιὰ νὰ κηρυχθεῖ σ' ὅλα τὰ ἔθνη ὅτι «*Χριστὸς ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο. Αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν*».

...Μέσα σέ αὐτή τήν ζοφερή πραγματικότητα σού μάς περιβάλλει, μέσα στό σπηχτό σκοτάδι σού στοχεύωμεν τίς ζωές καί τόν κόσμο. «*νῦν πάντα πεπλήρωται φῶς*» ἡ βεβαιότητα τῆς Ἀνάστασης, ἡ ἐμπειρία τῶν Ἁγίων, ἡ ἀλήθεια τῆς ἱστορίας καί τῶν αἰώνων. Τό φῶς τοῦ Πάσχα διαπερνᾷ νικᾷ τό σκοτάδι. Ἐπειδή τοῦ Χριστοῦ ὁ τάφος εἶναι ἄδειος, οἱ καρδιές μας εἶναι γεμάτες. Γεμίζουν μέ φῶς, ἐλπίδα, χαρά καί ζωή. Ὅχι ἀπόκαира καί συνασθηματικά ἀλλά αἰώνια ἀτελεύτητα σού σημαίνει ζωή μέ ἀξία, ζωή μέ ἀντίκρισμα στήν αἰωνιότητα. Καί τοῦτο συμβαίνει γιατί ὅλα ὅσα ἀποσπασθοῦν νά ἀρνηθοῦν τόν Θεό δέν ἔχουν μέλλον. Ὅλα ὅμως ὅσα μετέχουν τῆς Ἀναστημένης ζωῆς τοῦ Χριστοῦ εἶναι αἰώνια. Αὐτό ἀκριβῶς εἶναι ἡ Ἐκκλησία. «*Ἀσταμάτητη καί ἀτέρμων ἐπέκταση ἐνός γεγονότος, ἐνός δεδωμένου, τῆς Ἀνάστασης τοῦ Χριστοῦ*», σύμφωνα μέ τόν λόγο τοῦ Ἁγίου Ἰουστίνου Πόσπιτις. Μ...χ

Ἡ Ἀνάσταση, συνεπῶς, γεμίζει τίς ἀδειες ἀπό δύναμη καί πίστη ψυχές. Πίστη καί δύναμη ἀνέσπερη, ἀληθινή, πραγματική, ἀληκτική. Πίστη καί δύναμη σού νικᾷ τόν θάνατο καί ἐλευθερώνει τόν ἀνθρώπο...

**(Ἀπόσπασμα Ἐγκυκλίου Πάσχα 2025
τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κισάμου ἕ Γελίνου
κ. Ἀμφιλοχίου)**

Ὁ Ἐφημέριος, οἱ Ἱεροφάχτες καὶ τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον
τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ
Ἐσαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Κισάρου
σὰς εὐχονται
κατὰ Ἁγία Μεγάλη Ἑβδομάδα καὶ κατὰ Ἀνάστασιν!

